

περί τῆς εὐθύνης τοῦ ὑπουργείου καὶ τὴν λέξιν *όλοκληρου*, ἣν ἀπῆλειψεν ἡ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ νέου συντάγματος ἐπιτροπὴ. Ἡ ἀπῆλειψις αὕτη εἰκάζεται ὅτι δὲν ἐγένετο δι' ἄλλον λόγον, ἢ ὅτι προκειμένου περὶ εὐθύνης πάντων τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου, ἐπλεόναζεν ἡ λέξις *όλοκληρου*· διότι ἄλλως, ἥτοι ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ εὐθύνης μόνον ἐνὸς ὑπουργοῦ, ἦτο περιττὴ ἐνταῦθα ἡ μνεία αὐτῆς, ἀφοῦ ὑπάρχει ἡ γενικὴ τοῦ 30 ἄρθρου διάταξις. Ὅθεν ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἐναντία ἐρμηνεία, τοῦτέστιν, ὅτι ἀρκεῖ καὶ ἐνὸς μόνου ὑπουργοῦ ἡ ὑπογραφή εἰς τὸ περὶ ἀμνηστείας διάταγμα. Καὶ ὧντος ἀφοῦ τὸ ἄρθρον δὲν μεταχειρίζεται τὰς λέξεις « ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ, » ἀλλὰ τὰς λέξεις « τοῦ ὑπουργείου, » ἐννοεῖ λογικῶς ὅτι ἀπαιτεῖ τὴν εὐθύνην σύμπαντος τοῦ ἐξ ἑπτὰ μελῶν συγκειμένου ὑπουργείου, ὡς ἀπαιτεῖ καὶ τὸ 37 ἄρθρον διὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Οὐδείς δὲ λόγος ἐλέχθη σπουδαίως οὔτε ἐν τῇ ἐπιτροπῇ οὔτε ἐν τῇ Συνελεύσει, ὅτι ἐκ τῆς ἀναδοχῆς τῆς εὐθύνης παρ' ὅλων τῶν ὑπουργῶν προήλθεν ἀτόπημά τι κατὰ τὸ παρελθόν. Τοῦναντίον, καθὰ εἴρηται ἀνωτέρω, ἡ ἀμνηστεία ὡς ἀναστέλλουσα ὀριστικῶς καὶ μετὰ ἀναδρομικῆς δυνάμεως τὴν τῶν νόμων ἐνέργειαν, μάλιστα δὲ ὑπὲρ πολλῶν προσώπων, εἶναι ἐκάστοτε δεινὴ τις πολιτικὴ πρᾶξις, δυναμένη νὰ ἔχῃ ἀνυπολογίστους ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ ὅλου ἔθνους συνεπειάς. Πῶς λοιπὸν δύνανται ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐνεκα τῶν συνεπειῶν τούτων εὐθύνης οἱ μὴ ὑπογράψαντες μὲν εἰς τὸ περὶ ἀμνηστείας διάταγμα, στέρξαντες ὁμῶς εἰς τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ; Τίνα θέλει ἔχει τότε σημασίαν ἡ ἀρχὴ περὶ ἀλληλεγγύου τῶν ὑπουργῶν ἐπὶ πάσης σπουδαίας τῆς κυβερνήσεως πράξεως; Ἄρα διαφωνοῦντος ἐνὸς ὑπουργοῦ, πρέπει εἴτε νὰ ἀναβληθῇ ἡ τῆς ἀμνηστείας ἐκδοσις, εἴτε παυομένου αὐτοῦ νὰ κληθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἄλλος τις ὡς ὑπουργός, συμμεριζόμενος διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν εὐθύνην τῶν συναδέλφων αὐτοῦ (α). Μόνον δὲ διὰ τὴν βασιλικὴν χάριν ἀρκεῖ ἐνὸς ὑπουργοῦ, τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, ἡ ὑπογραφή. Καὶ κατὰ τὴν γενομένην τῷ 1835 συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Γαλλίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη ὅτι οἱ ὑπουργοὶ εἰσι πάντες ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ βασιλικοῦ τῆς ἀμνηστείας δικαιώματος (β).— Ἄν ὁ Βασιλεὺς δικαιοῦται νὰ δώσῃ ἀμνηστείαν εἰς ὑπουργὸν αὐτοῦ, ὅρα ἐν 80 ἄρθρῳ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 86ρίου 1866.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ.

(α) Ἀδιάρκον δὲ ἂν ὑπάρχουσι παραδείγματα ἐν Γαλίᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου Φιλίππου, διότι τὸ γαλλικὸν σύνταγμα δὲν εἶχε διάταξιν εἰδικὴν περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν διὰ τὴν ἀμνηστείαν.
(β) *Moniteur*, 1835, σελ. 533.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Τῇ 21 Νοεμβρ. 1866.

Ἐλλογιμώτατε κύριε Ν. Δραγούμῃ.

Ἐν τῷ 305 ἀπὸ α'. Νοεμβρ. ἐ. ἐτ. φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος Ἀρκτου (*Le Nord*) ἀνέγνων ἐπιστολὴν τινα ἐκ Παρισίων περὶ τινος ἀξιολογώτατης φωτογραφικῆς ἐκδόσεως τῆς τοῦ Πτολεμαίου Γεωγραφίας, ἣν ὁ τῆς τυπογραφίας ἀριστεύς, ὁ περικλεῆς Διδώτος παρεσκεύασε. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης μετάφρασιν αὐτοσχεδιάσας πέμπω ὑμῖν, ἵνα δημοσιεύσαντες αὐτήν, ἂν ἐγκρίνητε, διὰ τῆς ἀξιολόγου Ἐφημερίδος ὑμῶν, συνάψῃτε καὶ τὰς ὑμετέρας εὐχάς, ὅπως ὁ καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων ἀγλαῶν καρπῶν τῆς καλλιτεχνικῆς φιλοπονίας μεταξὺ τῶν πρώτων εὐεργετῶν τῆς ἡμετέρας Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τὸ Διδώτειον κτταλέξας ὄνομα, πλουτίσῃ αὐτὴν καὶ δι' ἐνὸς τῶν διακοσίων μόνων ἐκδοθέντων ἀντιτύπων τοῦ συγγράμματος τούτου, ἃπερ ἀναντιρρήτως σπανιώτατα καὶ πολυτιμώτατα ἐντὸς ὀλίγου ἀποβήσονται. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ ὁ γράψας ἀναμνησκαὶ ἐτέραν προηγηθεῖσαν διατριβὴν, ἣν περιγραφικὴν οὔσαν τῶν ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ ὄρει πολυτίμων θησαυρῶν, οὓς ἡ τῶν τοσαύτας καὶ τηλικαύτας ὕδρεις εἰς ἀμοιβὴν ἀπολαμβανόντων μοναχῶν ἐκείνων ἀπλοϊκὴ ἀπειροκαλία περιέσωσεν εἰς ἡμᾶς τοὺς εὐγνώμονας τῆς Ὀρθοδοξίας κληρονόμους, μεταφράσας πέμπω ὑμῖν ἐφεξῆς. Ἦδη δ' ἐπισυνάπτων τὴν μετάφρασιν αὐτῆς διζτελῶ φίλος τῆς ὑμετέρας λογιότητος

Σ. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή.

Ἀνταπόκρισις ἐκ Παρισίων τῇ 30 Ὀκτωβρίου.

« Ἐνθυμείσθε ὅτι ἡ Ἄρκτος πρότινων μηνῶν ἀνήγγειλεν, ὅτι ἐμελλε δημοσιευθῆναι βιβλίον λίαν σπουδαῖον, καὶ τις τῶν ἐν ἀνταποκρίσει συναδέλφων μου ἔλεγεν ὑμῖν, ὅτι τὸ περίφημον χειρόγραφον τῆς Γεωγραφίας τοῦ Πτολεμαίου, οὗ αἱ φωτογραφικαὶ πλάκες ἦσαν μετασκευασμέναι ἀπὸ τοῦ Ἄθω ὑπὸ τοῦ κ. Σεβαστιανῶφ, ἐμελλε δημοσιευθῆναι ἐν φωτογραφίᾳ ὑπὸ τοῦ κ. Διδώτου. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐπερατώθη ἤδη καὶ εἶδον παρὰ τῷ ἐκδότῃ δοκίμια μεγαλοπρεπῶς ἐξαιργασμένα. Χάριν τῆς εὐπρεπείας καὶ εὐκαιρίας ἔσπευσεν ὁ κ. Διδώτος τὴν τύπωσιν τοῦ ἔργου, ὅπως προσενέγκῃ τὰ πρῶτα ἀντίτυπα εἰς τὴν Α. Μ. τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας, ὅστις ἐδέξατο τὴν ἀφιέρωσιν, καὶ εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν, ἐνεκα τοῦ γάμου τοῦ διαδόχου μεγάλου δουκὸς μετὰ τῆς πριγκηπέσσης Δαγμάρ.

Τὸ βιβλίον συνίσταται ἐξ ἱστορικοῦ προοιμίου ἐκτεταμένου περὶ τοῦ Ἀγιωνύμου ὅρους καὶ περὶ τοῦ ἐν αὐτῷ φιλολογικοῦ πλούτου, ὅπερ συνέγραψεν ὁ κάλαμος τοῦ συνεργάτου ἡμῶν κ. Βίκτωρος Λαγγλοισίου (Langlois), ὅστις διεύθυνε τὸ ἔργον τῆς ἀνατυπώσεως τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν τοῦ χειρογράφου. Ὁ τίτλος ἐν λιθογραφίᾳ μετὰ χρωμάτων, περιβάλλεται διὰ πλουσίου βυζαντινοῦ χειλώματος (encadrement), ἀναμνησκόντος τοὺς ὠραιότερους ρυθμοὺς τῆς ἀνατολικῆς χριστιανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐντὸς τῶν ὀκτὼ χωρίων (cartouches), μετὰ χάριτος διεισδυμένων ἐν τῷ χειλώματι, ὁ τεχνίτης παρέστησεν ἀπόψεις τοῦ Ἄθω καὶ τῶν ἀξιολογωτέρων μοναστηρίων. Ὁ τίτλος οὗτος ἔχει πλούτον καὶ κομψότητα τιμῶσαν τὴν ἐπιδειξιότητα τοῦ κ. Καλλερχόβεν, τοῦ σχεδιάσαντος τὸ σύνολον αὐτοῦ. Τούτῳ δὲ παρέπεται ἡ ἀφιέρωσις εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, ἧς ὑπέρκεινται τὰ σύμβολα τοῦ Κράτους, ἐν πολυχρωμᾶτῳ λιθογραφίᾳ, καὶ αἱ εἰκονογραφίαι ἐξαιρεασμέναι ἐν φωτογραφίᾳ, κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ποιτοδίνου, ὑπὸ τοῦ Μαργάλου, διακεκριμένου καλλιτέχνου τοῦ Λεμερσιερίου καταστήματος.

Τὸ κείμενον τῆς Γεωγραφίας ἐξετυπώθη ἐν δυσὶ χρώμασι διὰ βαφῆς, ἧτις οὕτω καλῶς μιμεῖται τὴν μεμβράνην, ὥστε δύναται τις ἀπατηθῆναι. Ἀλλὰ πρὸ πάντων φαίνεται θαυμασία ἡ ἀνατύπωσις τοῦ γεωγραφικοῦ ἄτλαντος, γενομένου κατὰ τὸν β'. αἰῶνα, δηλαδή πρὸ 600 ἐτῶν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καλλιγράφων τῆς Αὐλῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ χάρται εἰσὶν ἱερογραφήμενοι λίαν ἀπλῶς· αἱ πόλεις περὶστάνται διὰ μικρῶν τετραγώνων περιβεβλημένων ὑπὸ ἐπάλξεων, καὶ τὰ ὄρη εἰκονίζονται διὰ μελανῆς ταινίας ἐλικοειδῶς ἐκτεινομένης διὰ μέσου λαβυρίνθου πόλεων καὶ ποταμῶν. Ἡ δημοσίευσίς τῆς Γεωγραφίας τοῦ Πτολεμαίου, ἣν ἐπεχείρησεν ὁ Αἰδῶτος, καὶ ἧτις ἐκτεθήσεται εἰς τὴν παγκόσμιον Ἑλθεσιν, ἔσται ἔργον αἰμνῆστον. Ὅθεν ἡ ἐπιστήμη ὁμολογήσει χάριτας τῷ Βίκτωρι Λαγγλοισίῳ, τῷ προκαλέσαντι ταύτην τὴν δημοσίευσιν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν τοῦ Σεβαστιανῶρ. Τὸ βιβλίον ἐτυπώθη εἰς διακόσια ἀντίτυπα μόνον, καὶ ἐν μικρῷ χρόνῳ ἀποδύσεται βιβλίον σπάνιον ἀνεκτιμήτου ἀξίας. »

ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΑΙ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τοῦ ΚΑΡ. ΔΙΚΕΝΣ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Δὲν ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ αὐτὰς ἀδελφάς· καὶ

ὅμως ἦσαν ἀδελφαί, ἀγαπῶσαι ἀλλήλας μὲ πάθος μᾶλλον ἢ μὲ ἀγάπην, διότι ἕως τότε εἶχον ζήσει σχεδὸν πάντοτε ἡ μία μακρὰν τῆς ἄλλης. Ἰσταντο δὲ εἰς τὸ παράθυρον, παρατηροῦσαι τὴν λαμπρὰν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἡ μεγαλειτέρα, Ἑλένη τὸ ὄνομα, ἦτο ὀρθία· τὸ λαμπρὸν φῶς ἐπιπτεν εἰς τὸ πλατὺ μέτωπον καὶ τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς της, οἵτινες δὲν ἀπέφρουγον τὴν λάμψιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐφρίγοντο πλατυνόμενοι ὥς ἂν ἐπροσπάθουν νὰ δεχθῶσιν αὐτὴν ὁλόκληρον. Ἐπὶ τῆς Ἑλένης ἐστηρίζετο λεπτὴ νεᾶνις, ἧς ἡ χαρίεσσα κεφαλὴ ἐκλινεν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς ἀδελφῆς της καὶ σχεδὸν ἐκαλύπτετο ἀπὸ τοὺς μαύρους πλοκάμους οἵτινες, ἂν καὶ ἀνασηκωμένοι, ἐπιπτον ὅμως ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐπὶ τοῦ μαγευτικοῦ λαιμοῦ της. Ἦσαν δὲ σιωπῆλαι πρό τινων στιγμῶν, ὅτε ἡ Ἑλένη ἠρώτησε·

— Νομίζεις λοιπὸν ὅτι σὲ ἀγαπᾷ, Μαρία;

Καὶ τὸ συνήθως χλευαστικὸν μειδίαμά της ἔγινε γλυκύτατον, ἅμα ὥς ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τοῦ χαρίεντος προσώπου καὶ εἶδε τοὺς νεύοντας αὐτῆς ὀφθαλμούς κατανεύοντας ἔτι μᾶλλον, καὶ αὐξάνον τὸ ἐρύθημα τῶν παρειῶν της. Ἐκάθησεν ἐπὶ μεγάλου θρανίου, τὸ ὅποιον ἔκειτο πλησίον, ἡ δὲ Μαρία ἔγονυπέτησεν ἐπὶ προσκεφαλαίου παρὰ τοὺς πόδας τῆς ἀδελφῆς της χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν. Ἡ Ἑλένη ἐπανελάβε τὴν ἐρώτησίν της, χαϊδεύουσα ἐν ταύτῳ τὴν ὠραίαν κεφαλὴν, ἧτις ἀνεπαύετο ἐπὶ τῶν γονάτων της· ἀλλ' οὐδὲ λέξις ἤκούετο. Κύψασα λοιπὸν εἶδε μειδίαμα ἐπὶ τῶν ῥοδοχρόων χειλέων της καὶ ἐνόμισεν αὐτὸ ἱκανὴν ἀπόκρισιν.

— Ἀ, Μαρία μου, ἀνεφώνησε, δὲν ἔχω χρεῖαν ἄλλης ἀπαντήσεως, ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ. Πόσον χαίρω!

Ἡ δὲ Ἑλένη ἔσφινξε τὴν τρυφερὰν χεῖρα τῆς Μαρίας τοσοῦτον δυνατὰ, ὥστε ἠσθάνθη πόνον ἀρκετόν.

Δὲν ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ ὁμιλήσω περὶ τούτου, εἶπεν ἡ Ἑλένη, ἀτανίσασα τὸ πένθιμον ἔνδυμά των, ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ πρέπει νὰ μάθω τί τρέχει. Πρέπει νὰ σκεφθῶ περὶ τοῦ μέλλοντος. Εἴμεθα μόναι τώρα· μόνον ἐγὼ δύναμαι νὰ φροντίζω διὰ σὲ πρὸς τὸ παρόν.

— Ἀλλὰ, Ἑλένη, εἶπεν ἡ Μαρία, δὲν εἶναι ἀνάγκη, νὰ ἀλλάζωμεν τὸν βίον μας· τώρα πλέον θὰ ζήσωμεν μαζῇ· δὲν θὰ μένης πάντοτε πλησίον μου;

— Ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ἐκείνη ἐντόνως.

— Διὰ τί ἀδύνατον; ἠρώτησεν ἡ Μαρία θερμῶς. Σὲ βεβαίῳ ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ ζήσω ἄνευ σοῦ.

— Πόσον γρήγορα θὰ μάθης νὰ μὴ με βλέπης! Μὴ φοβῇσαι· δὲν θὰ σὲ ἀφήσω παρὰ ἀφοῦ ἄλλο ἀγαπητότερον ὢν θὰ φροντίζῃ διὰ σέ. Πρέπει νὰ ἔχῃς πάντοτε δυνατοὺς βραχίονας ἐπὶ τῶν ὀπίων νὰ στηρίζεσαι.